Gemeente Utrecht

Verslag openbare vergadering van de commissie Financiën - Begrotingscommissie

Datum	26 oktober 2021
Locatie	Raadzaal, stadhuis
Verslag door	mw. M. van de Belt (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag	

Aanwezigen

De voorzitter, dhr. G.J. te Hoonte, dhr. D. Gilissen, dhr. H. Bakker, dhr. H. van Deún, dhr. M. Hajtić, dhr. M. van Heuven, mw. De Koning, dhr. B. van Steeg, mw. R. Streefland-Driesprong, mw. T. Sturkenboom, dhr. R. Wiegant, dhr. R. van der Zweth, wethouder A. Klein en commissiegriffier mw. D. Rijnders.

Afwezigen

Er zijn geen afwezigen gemeld.

Verslag vergadering Begrotingscommissie

1. Opening en mededelingen 1
2. Programmabegroting 2022 1
Lijst van Toezeggingen
.....18

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur en heet iedereen van harte welkom ook de mensen die deze commissie via de streaming volgen. Deze commissie staat in het teken van de Programmabegroting 2022 en de bijbehorende raadsvoorstellen, de bestuursrapportage 2021 en enkele verordeningen. De gemeenteraad besluit op 11 november over de programmabegroting en de bijbehorende raadsvoorstellen.
Het college heeft geheime stukken meegestuurd; de commissie heeft geen behoefte aan aparte bespreking daarvan.
Volgens afspraak worden er tijdens de commissiebehandelingen geen technisch-informatieve vragen meer gesteld.

2. Begroting 2022

De heer **Gilissen** (VVD) maakt vanavond de balans op van het beleid van de afgelopen vier jaar. De OZB is met ruim 36 procent gestegen; de woonlasten, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing kennen een stijging van bijna 25 procent; de parkeertarieven zijn met een kwart gestegen en in de binnenstad zelfs met 83 procent. De exorbitante verhoging van de OZB volgend jaar van ruim 15 procent hakt er bij veel mensen in. De VVD vindt dat buiten proportie. Een OZB-compensatie voor kleine ondernemers schiet echt te kort. Hij is benieuwd naar de reactie van het college op de ontwikkeling van de lokale lasten in de stad. Hij oppert ook naar de uitgavenkant te kijken. Matiging van lasten de komende jaren lijkt op z'n plek.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) legt uit dat het gevolg van het matigen van lasten is dat de gemeente dan minder kan uitgeven. Ze is benieuwd waarop de VVD dan wil bezuinigen midden in deze crisistijd. Cultuur en sportclubs korten?

De heer **Gilissen** (VVD) vindt dat de rekening eerlijk moet worden verdeeld en die mag de gemeente niet eenzijdig bij bewoners en ondernemers leggen. De VVD heeft de afgelopen jaren regelmatig alternatieven aangedragen. Een OZB-stijging van weer 15 procent hoort daar niet bij. De VVD verwacht meer van een matiging van de subsidies. Niemand mag ten onder gaan. De VVD zou organisaties voor de duur van een jaar op de nullijn willen zetten. Iedereen moet een bijdrage leveren.
Als het gaat om lokale lastenheffing heeft de VVD voorgesteld meerdere peilmomenten te introduceren om bij verandering van de samenstelling van een huishouden dat te laten terugkomen in de tarieven. Dat is juridisch mogelijk maar de hoge uitvoeringslasten ziet de gemeente als een probleem. De VVD dringt er toch op aan om een doorrekening te maken over wat dat onder de streep daadwerkelijk zou opleveren en dat in kaart te brengen ten opzichte van de mogelijke meerkosten.

Mevrouw **Streefland (**ChristenUnie) kent deze voorstellen van de VVD, maar als die tariefsverhoging op meerdere momenten wordt toegepast, dan zou het ook eerlijk zijn te meten hoeveel er meer wordt geproduceerd bij grotere huishoudens.

De heer **Gilissen** (VVD) begrijpt dat deze vraag toeziet op het onderscheid tussen één- en meerpersoonshuishoudens. Een debat daarover is prima, maar vanavond gaat het over het moment dat de overstap van de ene categorie naar de andere wordt gemaakt.
Vandaag kwam er een aantal brieven van het college naar de raad. In een van de brieven noemt het college een aantal aanbevelingen aan de raad. Hij hoort graag of het college bereid is, van plan is met die aanbevelingen daadwerkelijk aan de slag te gaan. De brief over de ontwikkeling van de bouwkosten laat een enorme stijging zien. Dat heeft onder andere te maken met het economisch herstel. Over de urgentie twijfelt hij. Volgens de VVD zijn er meer ontwikkelingen in de stad waar die stijging tot problemen zou kunnen leiden bijvoorbeeld bij het Berlijnplein. Hij hoopt dat de raad voor het slotdebat een quickscan kan ontvangen over de meest in het oog springende bouwprojecten van de gemeente om te zien of die een acuut probleem opleveren.
Voorts zijn de tarieven voor gas enorm gestegen. De heer Gilissen is benieuwd of die toegenomen gasprijzen consequenties gaan hebben voor de gemeentelijke begroting.
In de gemeente Utrecht worden rentes op verschillende wijzen doorgerekend. Bij vraag 155 uit de set schriftelijke vragen van de raad over de rente die de gemeente rekent bij duurzaamheidsleningen, daar geldt een rente van 2 procent terwijl de gemeente zelf die bedragen tegen een lager tarief verrekent. Het lijkt hem reëler om het daadwerkelijke rentepercentage te berekenen in plaats van dat fictieve percentage. Graag een reactie.
Hij herinnert de wethouder aan de afspraak dat de gemeente wat meer eerlijkheid zou toepassen in de wijze waarom vermeende investeringen en vermeende lastenverzwaringen zouden worden gepresenteerd. Dat ging bij de voorjaarsnota goed, maar in de Begroting 2022 gaat dat niet goed. Onder het kopje Forse investeringen in een leefbare stad Utrecht wordt apart uitgelicht wat deze investeringen zijn betreffende het coronaherstel. De lastenverzwaring staat daar niet gemeld. Hij hoopt dat de wethouder wil afspreken dat nu echt op evenwichtige wijze wordt gepresenteerd wat de effecten zijn van de begroting voor de stad. Dus prima, die investeringen om sterker uit de crisis te komen, maar ook eerlijk zijn over het feit dat bewoners en ondernemers in Utrecht meer lokale lasten gaan betalen volgend jaar.
Tot slot de keuzes die nu worden gemaakt. De VVD komt nog met een tegenbegroting waarin bewoners en ondernemers deels worden ontzien en lastenverzwaringen worden beperkt door een

bijdrage te vragen aan organisaties waarmee Utrecht samenwerkt en kritisch te kijken naar de uitgaven van de gemeentelijke organisatie.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) memoreert de keuze dit voorjaar om extra te investeren in bestaanszekerheid, werk voor Utrechters, in meer woningen en in verduurzaming. Het gaat om een pakket van 116 miljoen euro – met steun van het rijk, met het accepteren van risico en met het verhogen van de OZB-heffingen. Dat is de juiste keuze gebleken. Er vloeit weer wat extra geld van het rijk terug; een aantal risico's kan weer worden afgebouwd en het effect van dat investeringspakket wordt zichtbaar in de stad. Schulden worden sneller gesaneerd; honderden sportclubs en kunstenaars worden ondersteund, honderden jongeren zijn begeleid naar studie of werk, de vergroening van Rotsoord en de verbetering van het Lunettenpark staan op het punt om te beginnen. Heel mooi. Het is dus zaak om koers te houden en de middelen verstandig te besteden. Dat betekent vasthouden aan de ingezette lijn maar wel bijsturen als de actualiteit daarom vraagt.

De heer **Van Steeg** (CDA) heeft nu juist het gevoel dat in deze Begroting en eerder in de Voorjaarsnota die keuzes uitblijven. In de pakketten wordt veel geschoven. Het lijkt erop dat corona wordt gebruikt om geen keuzes te maken.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) vindt het een heel duidelijke keuze om 160 miljoen euro te investeren in het herstel van Utrecht. Bezuinigen was immers ook een optie geweest. Met die investeringen zijn vier heldere prioriteiten gesteld: bestaanszekerheid, meer woningen, verduurzaming en verbetering van de stad. Die effecten worden nu zichtbaar.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) benadrukt dat de stad met grote structurele problemen kampt, de achterstanden in het onderwijs, het lerarentekort, het tekort in de zorg, aan HBH, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die aan de kant staan, en hij wil dan horen welke structurele, duurzame investeringen volgens GroenLinks die duidelijke keuzes laten zien.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) wijst op de investeringen die in de Berap staan. Er is heel veel ingezet op het toeleiden van mensen naar werk, naar structureel lonend werk waaronder naar het onderwijs.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) verduidelijkt dat de genoemde voorbeelden investeringen voor dit en volgend jaar zijn maar daarna stopt het. Die problemen zijn echter structureel. Dus hij wil horen welke structurele verschuivingen in de budgetten die problemen adresseren.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) legt uit dat de Programmabegroting een vooruitwerking van de Voorjaarsnota is. Hier is de vertaling te zien van de keuzes die dit voorjaar zijn gemaakt om extra te investeren. Het is goed dat dit er ligt en daarbij is er meer steun nodig van een komend kabinet – en dan niet alleen incidentele middelen. Er wordt 116 miljoen euro geïnvesteerd in de stad.

De heer **Van Steeg** (CDA) ziet juist een enorme onderbesteding op de toeleiding naar werk. Er wordt dus juist niet scherp gekozen.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) gaat graag het debat morgen aan over ideeën om nog beter of scherper te sturen, maar er zijn nu wel degelijk honderden jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt toegeleid naar werk.

Mevrouw **Sturkenboom** (Student&Starter) weet dat de jeugdzorggelden nu heel onzeker zijn. Tegelijkertijd wordt er wel weer 0,8 miljoen euro bezuinigd op die jeugdzorg. Dat zou dan toch moeten worden geschrapt – ook om richting het rijk duidelijk te maken dat die middelen keihard nodig zijn. Hierover heeft ze al schriftelijke vragen gesteld. Het betreft een maatregel uit de vorige begrotingen en voorjaarsnota's inzake dyslectiezorg en het mbo.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) ziet dat er netto juist heel veel meer geld aan de jeugdzorg wordt uitgegeven. De bedoelde maatregelen die de dyslectiezorg en het mbo betreffen zijn niet een versobering van de jeugdzorg op zich. Bij mbo'ers ging het met name om het doorberekenen van de zorgkosten wanneer die mbo'ers in een andere gemeente wonen. Niet minder zorg dus, maar slimmer omgaan met de beschikbare budgetten.

De heer **Van Deún** (PVV) hoort een heel positief verhaal maar duizenden gezinnen in Utrecht hebben te maken met energiearmoede. Er is een wooncrisis. Hij hoort graag welke oplossing GroenLinks voor deze gezinnen heeft.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) maakt zich zeker zorgen over die snel stijgende energiekosten. Met name de minima moet de gemeente hierin ondersteunen en daarvoor komt GroenLinks met voorstellen voor het verduurzamen van de huizen. Dat heeft bovendien effect op de klimaatverandering. Voor de wooncrisis staat 14 miljoen euro klaar. Dat moet snel worden ingezet.

De heer **Gilissen** (VVD) leest dat de beloofde woningbouwproductie toch weer achterblijft. In de brief van het college over de realisatie noemt het college het punt van overprogrammering. Daarop graag een reactie.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) wil graag kritisch kijken hoe het nu gaat met die bouwproductie. Samen met de VVD heeft GroenLinks daar al veel aandacht voor gevraagd. Dat wil ze beter kunnen monitoren. Ze pleit wel voor enig realisme want Utrecht is de snelst groeiende stad van Nederland en een groot deel is betaalbaar. Dat is ook een feit. De gemeente doet al aan overprogrammering: de gemeente maakt 130 procent voor de plannen. Valt er iets uit, dan kan er nog best veel worden gebouwd.
Dan de risico's. Een van de grote risico's is het rijk. Bevroren accressen, nog altijd geen nieuw kabinet, geen duidelijkheid over de rijksbijdragen voor de uitvoering van de omgevingswet, voor de klimaatwet. Gelukkig komt er nu wel een incidentele bijdrage voor jeugd en een extra bijdrage voor de BUIGgelden. GroenLinks wil graag weten waar de gemeente nu staat en wat de taxatie van de risico's is.

De heer **Van Heuven** (PvdD) weet dat er inderdaad meer risico is genomen om de coronacrisis te bestrijden. Nu komt er extra geld. Hij oppert die gelden te gebruiken om de klimaatcrisis te bestrijden. Het bedrag van de BUIGgelden en van de Meicirculaire telt op tot 18 miljoen euro.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) vindt het heel goed om de klimaatcrisis te bestrijden. Dat vergt geen 18 miljoen euro maar honderden miljoenen euro's. Als er nog veel risico's zitten bij met name de uitvoering van de klimaatwet, dan wil ze weten hoe er wordt gelobbyd om daarvoor daadwerkelijk snel geld te krijgen. GroenLinks vindt het verstandig eerst te kijken naar de stand van zaken rond de risico's die de gemeente heeft genomen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) oppert wanneer nu blijkt dat die risico's zijn afgedekt en die 18 miljoen euro toch beschikbaar is, dat geld nu al te prioriteren ter bestrijding van de klimaatcrisis.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) geeft er de voorkeur aan dit voorjaar een integraal besluit te nemen over alle middelen. De afspraak is in het voorjaar één afwegingsmoment te hebben. De inzet op duurzaamheid vereist een meer langeretermijn aanpak.

Mevrouw **Sturkenboom** (Student&Starter) wijst op het reservepotje voor Duurzaamheid met 19 miljoen euro en dat potje wordt nauwelijks aangesproken. Ze is benieuwd of GroenLinks die reserve zou willen aanspreken om doelen te behalen als het uitgeven van meer energieboxen en daarmee het verlagen van woonlasten. Het geld is in principe voorhanden.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) heeft deze vraag technisch aan het college voorgelegd. Dat komt donderdag in het debat aan de orde. Ambtelijk heeft ze gehoord dat die reserve volledig uitgeput raakt de komende jaren. Daar wil ze graag naar kijken want dat zou ze graag met deze begroting mogelijk willen maken.

Mevrouw **Streefland** (ChristenUnie) zou aan de vraag over welke risico's zijn genomen, willen toevoegen of daarvoor voor de Voorjaarsnota een quickscan kan komen. Dat zou helpen bij het debat hierover.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) noemt als tweede risico de bouwkosten die een zorgelijke stijging van 15 procent laten zien. Ze vreest dat die risico's nog veel groter zijn. De gemeente heeft immers ook onderwijspanden, maatschappelijke panden, sportclubs en al die investeringen kampen met die grote kostenstijging. Het college kijkt nu projectgewijs hoe die risico's kunnen worden

opgevangen. GroenLinks vindt het onwenselijk om bij elk project een kaasschaafmethode toe te passen. Een uitgebreidere analyse van alle lopende investeringen en de te verwachten kostenstijgingen is nodig. Op de vraag of dit om generieke kaders vraagt of dat dit per geval moet worden bekeken, geeft ze aan dat het misschien beter is een aantal projecten niet te doen om op andere wel de doelen te behalen. Dat vergt inzicht per programma.
GroenLinks ziet graag dat leges zo veel mogelijk worden ingezet om verduurzaming van de stad mogelijk te maken en oppert bijvoorbeeld lagere leges te vragen voor duurzaam georganiseerde evenementen. Dat heeft het college nu wel onderzocht maar het komt nog niet met concrete voorstellen. Ze hoort graag wanneer ze een voorstel kan verwachten – bijvoorbeeld om bij standplaatsen de leges te vergroenen.

De heer **Van Steeg** (CDA) leest in de brief ook dat er geen juridische onderbouwing is om die duurzame leges in te voeren. Hij is benieuwd wat GroenLinks daarvan vindt.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) leest dat er voor standplaatsen wel aanleiding is om duurzame leges in te voeren.

De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) onderschrijft het punt van die leges voor duurzame standplaatsen. Bij het evenenentenbeleid is dat uitgesteld. Hij hoort graag welke middelen GroenLinks ziet op het gebied van duurzame leges voor evenementen om snel in actie te komen. Hier valt immers enorm veel milieuwinst te behalen en dat beleid is nu al drie jaar uitgesteld.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) wil daarover graag morgen het debat voeren met de woordvoerders evenementen. GroenLinks is zeker voorstander van vergroening van leges en van het vergroenen van evenementenleges.
De gemeente stelt 750.000 euro beschikbaar voor het ondersteunen van kwetsbare ondernemers. Daarbij zijn maatwerk en coulance belangrijk. GroenLinks hoort graag hoe die sectoren zijn gekozen. En valt een ondernemer net niet onder die sectoren, wordt zijn aanvraag dan met de menselijke maat bekeken? Ze denkt daarbij bijvoorbeeld aan de contactberoepen. Die staan niet in de lijst maar die hebben wel flink geleden onder de coronacrisis.

De heer **Gilissen** (VVD) kan zich wel vinden in het voorstel van GroenLinks maar dat betekent wel dat het bedrag van 750.000 euro wordt verwaterd. Of is GroenLinks bereid dat bedrag navenant aan te passen?

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) weet niet of dat bedrag te laag is maar ze is op zoek naar de rationaliteit achter het kiezen van de doelgroepen. Ze stelt vast dat een aantal groepen ontbreekt. Dat is haar vraag aan de wethouder.

De heer **Bakker** (D66) onderschrijft dit punt van GroenLinks juist omdat nu in afwachting van aangekondigde maatregelen nog onbekend is hoe de situatie volgend jaar zal zijn. Het lijkt hem heel goed om te benadrukken die menselijkheid te hanteren.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) denkt echt dat maatwerk nodig is zowel bij het toekennen van het exacte bedrag als bij keuze voor sectoren. Eenvoud dient centraal te staan om dit te laten slagen. Het gaat om relatief kleine bedragen. Hopelijk kan de wethouder dat toezeggen.
Communicatie is essentieel. Wellicht kan de wethouder ook toezeggen dat ondernemers die steun zoeken bij de gemeente informatie krijgen over deze regeling.
Dan de begroting zelf. Al eerder kwam aan de orde dat de raad meer geld wil uitgeven dan is begroot. Daarover is een brief gekomen en daarover zou ze graag op een later moment een goed debat willen voeren en besluiten vast te leggen.
De schuldpositie loopt op naar meer dan 100 procent in 2024. Dat roept de vraag op of het wel een goede maatstaf is om op te sturen. In de schuldpositie worden wel gecorrigeerd voor uitstaande leningen maar niet voor bijvoorbeeld omvangrijke bezittingen die daar tegenover staan. Daarover is een heel goede sessie geweest met de woordvoerders Financiën en die sessie zou ze graag vertaald zien naar begrotingsinformatie. Dat is ook behulpzaam voor latere raden.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) onderschrijft deze vraag. Wel ziet de PvdA dat de schuldpositie altijd wordt geprognosticeerd boven de 100 procent maar nooit boven die 100 procent uit komt omdat de uitgaven achterblijven. Dat moet daarin dan ook worden meegenomen.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) beaamt dit. Dat is ook een reden waarom GroenLinks niet heel bezorgd is over die oplopende schuldpositie.
Ze ziet dat de informatie in de begroting niet voldoet aan de eisen in de BBV. De informatie is te summier. Graag de toezegging dat er voortaan wel passende delen over grondbeleid conform de BBV.
Tot slot de oproep van de accountant die het belang ondersteunt van een begroting op hoofdlijnen met een helder onderscheid tussen going concern en voorliggende keuzes, het politieker maken van die keuzes. Er ligt nog altijd een enorm boekwerk terwijl het toch gaat om die politieke keuzes. Hopelijk lukt dat volgend jaar toch beter.
De komende dagen zal GroenLinks veel aandacht vragen voor de mensen die enorme last ondervinden van de stijgende energieprijzen. Wederom ook aandacht voor de kostendelersnorm. Daarvoor komt GroenLinks met voorstellen. En bij Wonen moeten de middelen snel worden uitgegeven om snel, meer betaalbare woningen te genereren in de stad.

De heer **Van de Zweth** (PvdA) constateert dat de stad nu een periode van corona en lockdowns achter haar laat, een periode die de grote verschillen in de stad pijnlijk duidelijk heeft gemaakt. Niet alles moet verder gaan als vanouds; dat vergt nadenken over wat er anders kan en anders moet. Er is een wooncrisis, een klimaatcrisis, een crisis in de publieke sector en de voorzieningen staan onder druk. Dat vraagt daadkracht maar de programmabegroting die nu voorligt, leest als een beleidsluwe begroting ten opzichte van de vorige voorjaarsnota.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) hoort de PvdA telkens zeggen dat het zo wonderlijk is dat de coalitie niet kan waarmaken wat ze belooft maar als er dit voorjaar een investeringspakket wordt vastgesteld van 116 miljoen euro, dan is het toch niet gek dat de raad dat eerst wil waarmaken en uitvoeren.

De heer **Van de Zweth** (PvdA) heeft eerder echt wel duidelijk gemaakt waar de PvdA echt het investeringspakket steunde en waar niet. Bestaanszekerheid, prima; sociale voorzieningen rondom werk, onderwijs, sport, prima. Dat geldt minder voor de grote investeringen in stenen. Nu gaat het om duurzame, structurele investeringen: lerarentekort, voorschoolse educatie, afstand tot de arbeidsmarkt, basisbanen. Dat leest hij nu niet terug.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) ziet wel degelijk structurele investeringen en inderdaad in stenen want als de stad investeert in mobiliteit, kunnen er meer woningen worden gebouwd. De realiteit is wel dat er geen structureel geld kan worden geïnvesteerd als er maar voor een aantal jaren incidenteel geld is.

De heer **Van de Zweth** (PvdA) komt ook dit keer met een tegenbegroting. Daarin staan voorstellen waarbij behoorlijke sommen geld vrijkomen. Grondexploitaties, onderbesteding maar ook voorstellen als verhoging van de toeristenbelasting en nog een hele rits. De opbrengsten uit de toeristenbelasting zouden kunnen worden ingezet om de tekorten bij de voorschoolse educatie in te lopen. Dat is gedekt; dat heeft de PvdA voorgesteld; dat is echt een politieke keuze.
De PvdA ziet wel dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen waarvoor de complimenten. Bijna geen bezuinigingen op de voorzieningen. Steun daarvoor. Maar de investeringspakketten zijn gericht op de ruimtelijke ontwikkeling van verkeer, openbare ruimte en groen. Dat is niet waar de tekorten nu zitten. Hij roept op te investeren in de sectoren die goed draaien. Dat kan want dat geld is er.
De 14 miljoen euro van de BUIGgelden, de meevaller, kan een impuls zijn om extra werkmatchers aan te nemen binnen het domein Werk en Inkomen om meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen. Dat bedrag blijft nu op de plank liggen.
Er blijft ook geld liggen doordat projecten vertraging oplopen. De brief vandaag bevat de eerste voorstellen van het college. Meer projecten ramen dan waarvoor budget is, dat overprogrammeren. Of een afslag doen op de projecten bereikbaarheid. Die richting is prima maar er moet ook nu iets gebeuren want ook in het lopende jaar zullen er projecten blijven liggen. Misschien kunnen er stelposten worden opgenomen voor de bedragen die toch gaan blijven liggen zodat dat geld ten goede kan komen van de stad. De wethouder erkent die urgentie. Hij is benieuwd naar de reactie op zijn voorstel om nu stelposten op te nemen.
Er is sprake van onderuitputting van regelingen. Bij Werk & Inkomen is veel verbeterd maar de TONKregeling springt eruit: 1 miljoen euro wordt uitgegeven; 6 miljoen euro blijft liggen. Dat zou hij

niet acht maanden willen laten liggen. De Voedselbank luidde twee weken geleden de noodklok. Hij roept de wethouder op bij te sturen wanneer er zo lang substantiële onderbestedingen zijn. Bijsturingsmomenten voor projecten die vertraging oplopen juicht hij toe en dat zou volgens de heer Van Zweth ook hier kunnen.
Dan de grondexploitaties. Daarbij worden de kosten geraamd en niet de baten. Daarmee blijven er miljoenen euro's onbenut liggen. De PvdA zou dat willen gebruiken voor betaalbaar wonen. De voorstellen in de brief zijn hem niet helder. Wellicht kan de wethouder dat nader toelichten. Het lijkt hem echt verstandig die baten in de grondexploitaties te ramen om die als dekking te kunnen gebruiken.
Het afschrijven van activa naar nul gebeurt nu altijd maar dat is niet nodig. Veel panden behouden immers hun waarde. Dat scheelt ook weer miljoenen euro's aan de uitgavenkant. Het wachten is op de uitkomst van het debat rond de nota Waava en Q1. Dan staan ook de verkiezingen voor de deur. Hij zou graag zien dat daarvoor nu stappen worden gezet die dan ook op het goede moment landen, dus echt begin januari of zoals de heer Gilissen voorstelt, voor de kerst.
De raad heeft aangegeven dat aanbesteden in het sociaal domein niet meer de standaard moet zijn. Prima. Er komt nog een onderzoek, maar in het stuk over HBH stond wel weer aanbesteden als verplichting. Bij de zorg rond prostitutie, daar zou het aanbesteden echt nodig zijn. Dus hij hoort graag wat de wethouder nu gaat doen om ervoor te zorgen in de geest van de motie te handelen en aanbesteden niet de standaard te maken.
Met al zijn genoemde maatregelen komt er circa 45 miljoen euro vrij de komende vier jaar voor die grote investeringen voor bijvoorbeeld wonen, onderwijs en zorg en dat ziet de PvdA te weinig terug in de begroting.
De PvdA komt met een groene en sociale agenda, een eerlijke klimaatagenda met eigen voorstellen om te laten zien hoe de stad sociaal kan verduurzamen.

De heer **Bakker** (D66) hoort dat er grote, structurele investeringen nodig zijn. Daarvoor moet de gemeente zeker naar het rijk kijken. De PvdA kondigt een tegenbegroting aan. De BUIGgelden, toeristenbelasting, die zijn genoemd. Toch krijgt de heer Bakker graag wat meer inzicht in de grote, structurele dekkingen die nodig zijn en wat de PvdA daar tegenover zet. Met die toeristenbelasting is dat niet op te lossen. Hij hoopt dat dat niet ten koste gaat van de economische groei, het zorgen voor banen, het zorgen voor werkgelegenheid, of de horeca want daar zou D66 een andere keuze maken.

De heer **Van de Zweth** (PvdA) is met zijn tegenbegroting behoorlijk consequent dus die verschilt niet heel sterk met die van voorgaande jaren. De PvdA zou bijvoorbeeld fors willen investeren in basisbanen, in werkmatchers, de voorschoolse educatie, in achterstanden in het onderwijs, de tekorten in de zorg, sportpark Overvecht-Noord. Dat kan worden gedekt uit de bedragen die nu naar scale-ups gaan, stadspromotie, toeristenbelasting, de variant Maliebaan en zo meer. Die tegenbegroting komt in de mailbox. Een taakstelling om vaste activa niet meer naar nul af te schrijven speelt miljoenen euro's vrij. Ook bij de grex valt geld vrij te spelen.

De heer **Gilissen** (VVD) meent dat met dergelijke voorstellen wel de behoedzaamheid van de gemeente op het spel wordt gezet. Afschrijven op nul heeft als voordeel dat er herinvesteringen kunnen plaatsvinden op het moment dat die nodig zijn. Behoedzaam begroten zorgt ervoor dat er gedurende het jaar zelf buffers zijn. Hij voorspelt dat de toezichthouder, de Provincie, die stelposten echt niet zal goedkeuren. Hij wijst de PvdA erop dat ze met die voorstellen veel op het spel zet.

De heer **Van de Zweth** (PvdA) is zich ervan bewust dat het minder prudent is, maar de gemeente Utrecht is wel behoorlijk prudent. De afgelopen jaren viel het resultaat veel beter uit dan verwacht. Redelijkerwijs gebeurt dat nu weer. Iets meer risico is nog steeds verantwoord en komt ten goede van de stad.

Mevrouw **Streefland** (ChristenUnie) hoort inderdaad een consistent verhaal. Op dit moment is er veel extra geld, bijvoorbeeld in het onderwijs maar ook in de zorg. Die sectoren kampen met een groot overschot. Dus wat betekent de keuze van de PvdA voor die sectoren die al veel geld krijgen en dat niet kunnen investeren – ook niet in mensen?

De heer **Van de Zweth** (PvdA) meent dat dat precies de noodzaak benadrukt van een structureel plan. Die voorzieningen moeten goed zijn. Het onderwijs krijgt nu incidenteel geld, maar voor het

beter belonen van mensen zijn structurele bedragen nodig en ook om meer mensen aan te nemen. Alleen geld is niet genoeg. Daar hoort een plan bij.

Mevrouw **Streefland** (ChristenUnie) wijst op de eerdere discussie over bijdragen uit de gemeente naar onderwijs waar ze niet over gaat of naar de zorg. Zij zet er vraagtekens bij of dat daadwerkelijk het verschil kan maken. Dat is iets om de landelijke politiek op aan te spreken.

De heer **Van de Zweth** (PvdA) verduidelijkt dat Utrecht bij voorschoolse educatie aanvankelijk het hoogste bereik van het land had, 96 procent en dat zit nu rond de 66 procent. Dat is dus dramatisch teruggevallen en dat is dramatisch voor de gelijke kansen van kinderen op school. Daar heeft de gemeente wel degelijk een verantwoordelijkheid.

De heer **Bakker** (D66) vreest dat het coronavirus, de maatregelen en de neveneffecten van de pandemie nog wel geruime tijd zullen voortduren en dat beïnvloedt de gemeentelijke plannen. Dat maakt het ingewikkeld om zaken de komende jaren structureel goed op orde te hebben. Juist nu is het belangrijk om als gemeente zelf koers te houden, te investeren en ervoor te zorgen dat er geen dingen kapot gaan. D66 vindt deze Programmabegroting een goede doorvertaling van de kaders die de raad in de Voorjaarsnota heeft gesteld. Utrecht blijft werken aan financiën die goed op orde zijn en het college zet stappen om het weerstandsvermogen terug op peil te brengen.
Dank voor de brieven. De brief over de meerjarige analyse van de begroting en de realisatie is heel interessant. Het gesprek daarover volgt in de adviescommissie Financiën en Control begin november. Hij steunt het verzoek van de VVD en GroenLinks over de grondstofprijzenbrief.
Bij de Voorjaarsnota vroeg de raad om een grondiger evaluatie van de corona-aanpak. De burgemeester gaf aan dat te doen als de tijd daarvoor is aangebroken. Corona zal nog geruime tijd onder de bevolking blijven dus de vraag is wanneer die evaluatie nu komt. Het lijkt goed te kijken hoe die steunpakketten hebben gefunctioneerd en wat de gemeente daarvan kan leren en dan specifiek voor het vierde coronapakket, of het beoogde doel daarvan is behaald en in hoeverre motie 212 van vorig jaar gestalte is gegeven. Graag een toezegging dat deze analyse in de gemeentelijke evaluatie wordt meegenomen.
Hij onderschrijft de woorden van GroenLinks over de subsidieregeling voor kwetsbare ondernemers. De schuldquote komt inderdaad boven de 100 procent uit. Hij is nog niet helemaal gerustgesteld door de benadering die het college daarvoor kiest. Graag duiding van dit getal en een aanpak om niet boven die 100 procent te komen.

De heer **Van de Zweth** (PvdA) legt uit dat dat percentage rustig terugzakt zoals de afgelopen vijf jaar te zien was. Angst daarvoor is dus helemaal niet nodig. Het is meer een indicatie voor de raad zelf. In feite is de raad aan zet om ervoor te zorgen dat die schuldquote niet te ver oploopt.

De heer **Bakker** (D66) weet dat resultaten uit het verleden geen garantie voor de toekomst bieden. Als de begroting en de realisatie dichter bij elkaar worden gebracht en als de gemeente haar eigen doorrekeningen serieus neemt, dan kan hij een gedegen oordeel vellen over hoe het college dat cijfer duidt. Hij is nog niet helemaal gerustgesteld door de antwoorden op zijn schriftelijke vragen. Het is belangrijk om te zien wanneer de schuldquote boven die 100 procent uitkomt – in 2024 of later – en dat is nu nog moeilijk te voorspellen. Daar wil hij op kunnen sturen. Als het nodig is om ambities bij te stellen omdat de raad die 100 procent serieus neemt, dan zal de raad daaraan consequenties moeten verbinden.
Via motie 382 is gevraagd om een uitwerking voor leefvormneutrale en daarmee eerlijker woonlasten. Daarbij gaat het met name over de afvalstoffenheffing. Hierover heeft het college vorige week een brief gestuurd en D66 meent dat het nu tijd is om door te pakken. Het college dient werk te maken van het ‘Eindhovense’ model met vier tariefklassen middels een ingroeimodel. Daarbij is het opletten geblazen want allerlei gemeentelijke belastingen wijzigen en hebben effect op huishoudens die het financieel lastig hebben. Dat betekent ook goed kijken naar de kwijtscheldingsregeling. Graag een reactie van de wethouder hierop. D66 kondigt een motie aan bij het slotdebat.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) kan zich voorstellen meer te differentiëren in die afvalstoffenheffing. Toch zijn grote gezinnen soms financieel kwetsbaar. De regels voor de kwijtscheldingsregeling zijn heel strak. Het is dus zaak zo veel mogelijk van te voren te weten om te voorkomen dat gezinnen in de financiële problemen komen.

De heer **Bakker** (D66) wijst erop dat andere steden dit ook doen. Utrecht loopt daarbij wat achter. De gemeente moet echt goed oog houden op de effecten.

mevrouw **Streefland** (ChristenUnie) denkt dat er dan een betere onderbouwing moet komen voor die verschillende tarieven. Overigens wil de ChristenUnie graag stimuleren dat er door meer mensen gebruik wordt gemaakt van een woning.

De heer **Bakker** (D66) denkt dat het lastig is om het zo heel gedetailleerd vast te stellen, maar het gaat hem vooral om het principe dat erachter zit. Nu zijn er twee categorieën en hoeveel personen in een meerpersoonshuishouden, dat maakt in Utrecht niet uit. Dat kan in andere steden kennelijk nog eerlijker. Het gaat hem nu om het verschil tussen die twee categorieën.
Tot slot vraagt ook hij aandacht voor de leesbaarheid van de begroting. Zijn twee nieuwe fractiegenoten hebben flink geworsteld met de leesbaarheid en de toegankelijkheid van de begroting. De tekst is zeer omvangrijk. Hoewel er hard is gewerkt bij de afdeling Financiën aan deze begroting, mag de aandacht voor de vorm niet verslappen. Zowel raadsleden als burgers hebben recht op een heldere begroting waarin de prioriteiten makkelijk te vinden zijn. Ook daarop krijgt hij graag een reactie.

De heer **Van Steeg** (CDA) constateert dat het huidige college voorsorteert op de verkiezingen want het maakt weinig echte keuzes. Het is vooral uitzitten en de coronacrisis managen – hoe belangrijk ook. De verhoging van de OZB is heel pijnlijk. Dat zou hij graag om een eerlijker manier verdelen.

De heer **Bakker** (D66) wil dan toch horen welke keuzes niet worden gemaakt. Dit college heeft alles op alles gezet om niet te hoeven bezuinigen, om 116 miljoen euro extra te regelen voor coronasteunpakketten en te investeren daar waar dat het hardst nodig is.

De heer **Van Steeg** (CDA) ziet dat alles moet doorgaan maar dat de echte keuzes ontbreken. De investering in bijvoorbeeld het lerarentekort of in sportclubs kan echt wel scherper. Dat geldt ook voor veiligheid.

De heer **Bakker** (D66) meent dat de zaken die het CDA inbrengt, worden bestendigd. Het CDA kan het natuurlijk niet eens zijn met de inhoudelijke keuzes.

De heer **Van Steeg** (CDA) ziet juist niet dat keuzes worden bestendigd. Wat er is, dat gaat door maar er wordt geen analyse gemaakt van wat het betekent dat de stad uit een coronacrisis omhoog kruipt en welke echte problemen er in de samenleving spelen. Binnen de pakketten wordt geschoven. Dat maakt het erg onoverzichtelijk maar meer dan dat is het niet.
Lokale lasten gaan omhoog. Jammer dat ook het sluiten van een huwelijk duurder wordt. De verschuivingen worden niet onderbouwd. De accountant heeft nu wel voor een betere onderbouwing gezorgd. Het CDA denkt dat er veel lucht zit in de coronapakketten. De onzekerheid ligt niet meer zo sterk op het economische terrein maar het gaat veel meer over vaccinatie. Er komen minder mensen in de bijstand en er zit een onderbesteding op de integratiebudgetten. Ruimte zit er bijvoorbeeld in de TONK; daar is onderbesteding. Hij is benieuwd wat daarmee dan gaat gebeuren.
De VVD en GroenLinks kwamen met goede vragen over de bouwkosten. Die stijging lijkt niet structureel te zijn en dat is een extra reden om te kijken of zaken niet kunnen worden uitgesteld tot een later moment.
De vragen over de risico's bij het weerstandvermogen onderschrijft de heer Van Steeg. Over de schuldquote heeft het CDA een aantal vragen gesteld bijvoorbeeld over de zinsnede 'dat de ervaring uitwijst dat de schuldontwikkeling doorgaans achterblijft bij de verwachtingen onder andere vanwege de positieve rekeningresultaten en het lagere realisatieniveau met betrekking tot investeringen.' Het is toch niet zinvol om jaar na jaar te veel opzij te leggen. Hij hoort graag hoe de wethouder kijkt naar die ruimte die ieder jaar over blijft en naar het realisatieniveau.
Het is terecht dat de gemeente met groene leges probeert ondernemers te stimuleren duurzamer te bouwen. Daarover ligt een goede brief maar het college heeft daarvoor nog geen juridische onderbouwing. Hij hoort graag wat dat betekent voor ondernemers en voor de maatregelen die de gemeente treft.
Van de realisatie Reserve overhead heeft het CDA kennisgenomen. Hij wil nog weten waarom dat op deze manier nodig is. Over de regeling voor ondernemers en de manier waarop die regeling tot stand is gekomen is het CDA ontevreden. Het is echt zaak om ondernemers daaraan te laten bijdragen.

Het CDA komt nog met voorstellen om op een andere manier investeringen te doen in de samenleving.

Mevrouw **Streefland** (ChristenUnie) vindt de uitwerking nu in de programmabegroting passend bij de integrale afweging en de keuzes die bij de voorjaarsnota zijn gemaakt. De ChristenUnie spreekt haar zorg uit over de toegenomen vraagexplosie die leidt tot een tekorteconomie. Dit leidt wel tot extra vragen over de investeringen boven op de investeringen die al op de rol staan. Dat kost allemaal tijd en geld, dus extra politieke plannen lijken niet aan de orde. De ChristenUnie wil goed financieel koers houden en de opgaven die er nu zijn, het hoofd bieden.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) is het hiermee eens maar hij hoort nu wel een heel ander geluid dan in de afgelopen debatten rond de voorjaarsnota en de programmabegroting. Investeringspakket 4 bestaat uit extra projecten. Juist waar de timing lastig wordt en waar de extra kosten er nu bovenop komen, hoe waardeert de ChristenUnie dan nu dat investeringspakket? Is dat nu nog wel de juiste keuze?

Mevrouw **Streefland** (ChristenUnie) heeft daar zorgen bij. Het is een trend die de raad wel kent. De raad wil veel investeren en vindt dat ook nodig. Maar het vergt wel tijd en het moet wel reëel gebeuren. Ze kan niet inschatten of de realiteit zoals die vorig jaar voor ogen stond, nu haalbaar is. Dat betekent niet dat de ChristenUnie die investeringen nu niet wil doen. De ChristenUnie zet in op koers houden, volhouden en de investeringen bij bouwen, ruimtelijke inrichting en mensen aan het werk krijgen en houden, aanjagen.

De heer **Bakker** (D66) benadrukt dat het hele pakket 4 niet op een hoop kan worden gegooid. Het gaat om heel verschillende projecten. Zo hoeft het vergroenen van Rotsoord kijkend naar de grondstofprijzen geen probleem te zijn.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) weet dat die vergroening van Rotsoord nu gigantisch aan het vertragen is. Het blijft een investering in stenen in een sector waar het heel goed gaat. Dat is de verkeerde sector stutten.

Mevrouw **Streefland** (ChristenUnie) zal pas de integrale afweging bij de Voorjaarsnota maken aangaande die BUIG-compensatie van ruim 14 miljoen euro. Dat geld moet worden besteed aan waarvoor het daadwerkelijk is bedoeld. De 3 miljoen euro bovenop de 23 miljoen euro voor jeugd wordt ook meegenomen in de Voorjaarsnota.
Het uitvoeren van de geplande investeringen is raadsbreed een punt van zorg. Ze is benieuwd welke mogelijkheden de wethouder ziet voor het versterkt aanjagen van de ruimtelijke investeringen.
Samenwerking tussen verschillende afdelingen is ook een financieel onderdeel want er staan nog vaak schotten tussen afdelingen en eigenaarschap van een onderwerp of vraag. Dus hoeveel samenwerking is er op financieel gebied?
Dan de opvang van dak- en thuislozen. Door corona kwamen groepen rechthebbenden en niet-rechthebbenden op straat en daarvoor is extra opvang geregeld. Ook voor ongedocumenteerden neemt de vraag toe. Ze krijgt graag toegezegd dat de opvang van deze groepen voorlopig binnen de coronasteunpakketten wordt gefinancierd – ook al is dat niet structureel.

De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) ziet een stabiele begroting. De gemeente Utrecht verkeert niet in een financiële crisis. De begroting kent weinig verrassingen en het is ook geen verrassing dat deze begroting niet die van de Partij voor de Dieren zou zijn. Complimenten aan de fracties die met een tegenbegroting gaan komen – ook een toekomstambitie van de Partij voor de Dieren.
Het punt over de verschillende tarieven deelt de Partij voor de Dieren dus als daarvoor een motie komt, tekent ze die graag mee. De heer Van Heuven is benieuwd naar de toegenomen kosten van gemeentelijk gasgebruik – ook omdat de strekking van motie 2017-114 is genegeerd: investeren in groen gas. Het gebruik van de reserves Duurzaamheid in plaats van het oppotten daarvan lijkt een goed idee.
Er is veel geïnvesteerd in corona en de Partij voor de Dieren zou nu heel graag extra willen investeren in klimaat en biodiversiteit. Dat kan ook: zie de BUIGgelden, de 3,2 miljoen euro uit de Meicirculaire. Om die klimaatcrisis te bestrijden is het nodig meer eigen geld in te zetten dan nu het geval is. Misschien kan de wethouder toezeggen het klimaat en de biodiversiteit zwaar te laten meewegen bij de Voorjaarsnota.

Over de Partij voor de Dieren ziet graag bij de leges die vergroening van standplaatsen. Hij krijgt graag de toezegging dat de wethouder hiermee aan de slag gaat. Er is al vaker gedebatteerd over het doorschuiven van de leges voor evenementen en het evenementenbeleid. Het is echt een gemiste kans wanneer dit zover vooruit geschoven wordt. De Partij voor de Dieren vindt het onbegrijpelijk dat leges bij evenementen niet kostendekkend hoeven zijn. Daar komt de heer Van Heuven nog op terug. Er ligt ook nog een kans bij de Havengelden om leges te vergroenen. Het college vreest dat het verkeer over de weg gaat plaatsvinden en daarom worden deze leges niet vergroend. Nu varen er echter hele vieze boten Utrecht in: scheepsbrandstof mag namelijk veel meer zwavel bevatten. In de Voorjaarsnota 2022 komt er een voorstel voor tarieven voor toekomstbestendige en eerlijke boten. Hopelijk krijgt de raad nu de toezegging dat de wethouder dan ook kijkt naar gedifferentieerde tarieven voor grote industriële boten.
Tot slot het kippenprobleem in het Julianapark. De suggestie van de Partij voor de Dieren werd ter zijde geschoven; het college kwam niet met een eigen voorstel. Gelukkig werden er midden in de zomer plotseling wel veel kippen verhuisd. De financiering is nog altijd onduidelijk maar het gebeuren past in het voorbeeld van plannen die de oppositie indient, die de coalitie niet steunt wat dan toch opeens wordt opgelost. Hij dringt erop aan in het vervolg dit soort situaties beter op te lossen en dit soort patstellingen te voorkomen.

De heer **Hajtić** (DENK) is blij dat er middelen vrijkomen om ondernemers te steunen die zijn geraakt door de coronacrisis. De mkb'ers zijn hard geraakt door de pandemie. Wel vreest hij dat bepaalde ondernemers buiten de boot vallen. Hij hoopt dat de wethouder de subsidieregeling kan uitbreiden voor ondernemers die daarvoor in aanmerking komen. DENK heeft meermaals gepleit voor het gratis beschikbaar stellen van een identiteitskaart of paspoort voor mensen met een U-pas. GroenLinks heeft de kosten daarvan in kaart gebracht. Die ID-kaart is immers een verplichting en mensen hebben die nodig voor het aanvragen van diverse regelingen. Het is een basisbehoefte voor iedereen. In Haarlem en Amsterdam is dat al mogelijk. Daarop krijgt hij graag een reactie van de wethouder.
Utrecht staat al langer bekend om haar hoge woonlasten; die zijn het afgelopen jaar maar liefst met 8,9 procent gestegen. Een onderzoek naar een mogelijke nieuwe tariefstructuur van de afvalstoffenheffing maakt duidelijk dat een bepaalde groep mensen hiervan de dupe wordt. Kinderen produceren weliswaar afval maar leveren geen financiële bijdrage aan het huishouden en daarmee zou toch echt rekening moeten worden gehouden.

De heer **Bakker** (D66) heeft het college gevraagd een aantal scenario's door te rekenen. Daaruit kan de raad zelf een keuze maken. Eenpersoonshuishoudens betalen in Utrecht disproportioneel meer dan meerpersoonshuishoudens.

De heer **Hajtić** (DENK) vindt dat ook niet helemaal eerlijk. Dat onderstreept nog eens de nadruk van een tariefstructuur waarbij de tarieven goed onderbouwd zijn. DENK stelt dan ook voor personen jonger dan 18 jaar niet mee te rekenen.
De coalitie zet nu al jaren het instrument van een verhoogde parkeerbelasting in om de begroting sluitend te maken. De VVD gaf aan dat die verhoging op sommige plekken met een kwart is toegenomen. De autogebruiker wordt op deze wijze de stad uit gepest.
Ondernemers hebben het zwaar gehad de afgelopen tijd en DENK meent dan ook dat de precariobelasting niet moet worden verhoogd – bijvoorbeeld voor het komend jaar niet.

Mevrouw **Sturkenboom** (Student&Starter) ziet veel veerkracht in de stad. Al die mensen met veerkracht zorgen ervoor dat het grootste goed, gezondheid, blijft gewaarborgd. Ook ondernemers hebben zich continu flexibel opgesteld bij telkens veranderende maatregelen. Op alle vlakken was er veerkracht te zien, maar anderhalf jaar coronapandemie heeft wel haar sporen achtergelaten. Colleges zouden al gauw weer online gaan; het mbo overwoog zelfs weer helemaal online te gaan – en dat voor jongeren die met bijbaantjes een toch hoge wel hoge studieschuld aangaan. Horeca- en cultuurinstellingen maar voor de helft open; de nachtcultuur nog steeds op slot. Het blijft duur om in Utrecht te wonen en woningdelen is ook moeilijk gemaakt. Volgende week weer een persconferentie over andere maatregelen. Dan rijst de vraag of de gemeente de maatregelenpakketten van vorig jaar langer moet doortrekken dan 2022. Student&Starter dient haar eigen kansenbegroting in met eigen ideeën en een frisse blik op de oude stad om die veerkracht vorm te geven.
De huidige wijze van begroten roept vraagtekens op. Zelf heeft mevrouw Sturkenboom de cursus Ondersteuning op maat gedaan, een aanrader. Aan dit programma geeft de gemeente 122 miljoen

euro uit, 22 procent van de Utrechtse begroting, en daarbij wordt structureel onderbegroot. Mevrouw Sturkenboom kijkt uit naar het debat hierover. Over de schuldquote, de waardevolle bezittingen, de onderbenutting van incidentele baten, daarover hebben andere raadsleden al het nodige gezegd. Wel roept ze op lering te trekken uit de lessen die zijn geleerd. In relatief korte tijd wist de gemeente de financiële grenzen op te rekken, het reservepotje aan te vullen. De raad moet dan ook niet bang zijn om meer uit te geven en de grenzen weer op te zoeken. Daarbij kan de raad flexibel sturen op de financiën en kansen pakken om de stad mooier te maken. Een concreet evaluatiemoment is belangrijk om te leren.
Student&Starter pleit er nog altijd voor om het weerstandvermogen en de ratio niet zo maar vast te stellen op 1 maar om te kijken wat het doet als de raad dat laat schommelen. 0,95 of 0,97 of 1,05? Hopelijk wil de wethouder eens kijken wat er mogelijk is een welke consequenties hieraan zijn verbonden. En ze zou willen horen wat er gebeurt wanneer er niet 8 miljoen euro maar bijvoorbeeld 6 miljoen euro van de Meicirculaire naar het weerstandsvermogen vloeit.

De heer **Bakker** (D66) meent dat de raad zelf wel het antwoord van deze analyse kan bedenken. Een lager weerstandsvermogen betekent een groter risico en dan is er minder ruimte als het moeilijk gaat, om die dingen te doen die juist zo belangrijk zijn in de coronacrisis en waarmee mevrouw Sturkenboom toch zo blij was. Het is juist goed om naar 1 te streven en dan komt het er soms net boven of onder uit.

Mevrouw **Sturkenboom** (Student&Starter) heeft begrepen dat de gemeente zich bij een weerstandsvermogen op 1 heel afhankelijk maakt van de accresgelden vanuit het rijk. Als de gemeente zichzelf wat meer ruimte geeft op momenten dat het goed gaat, dan kan het college meer direct uitgeven. De wethouder heeft al eerder aangegeven dat dat lastig is maar ze dringt erop aan hierover toch eens het gesprek te openen.
Sinds 2018 zijn er spookstudenten en die moet de gemeente echt tegengaan. Studenten schrijven zich niet in door de strenge vergunningsregels voor wonen en vaak weten ze het ook gewoon niet. Dat vergt een aanpak want iedere ingeschreven student brengt 1675 euro in de gemeentekas. Dat kan in deze groeiende studentenstad nog veel potentie opleveren. Dat vergt wel wat inzet, dat vergt actievere campagnes, dat vergt overleg met SSH en andere partijen. In de commissies komt ze hierop terug.
Dan de jeugdzorg. Investeren in veerkrachtige inwoners is van belang. De extra incidentele middelen uit het rijk zijn welkom en meer dan nodig. Het is dan ook heel krom dat er in de begroting een bezuiniging staat en al helemaal gezien de toename van complexe hulpvragen en de toename van het aantal cliënten. Die incidentele middelen jeugdzorg moeten absoluut terechtkomen bij de jeugdzorg. Die bezuiniging mag niet terugkomen in de begroting. Daarop krijgt ze graag een toezegging.
Student & Starter is nog benieuwd wat het college extra wil bewerkstelligen als de reserve van 19 miljoen euro wordt aangesproken.
Van coronamaatregelenpakket 1 ligt er nog 2,5 miljoen euro. De reden daarvoor is de financiële tegemoetkoming vanuit het rijk. Bij cultuur, sport, recreatie en ontspanning is het voor instellingen duurder om half open te zijn dan om helemaal dicht te zijn. Ze is benieuwd hoe de wethouder deze instellingen een impuls denkt te kunnen geven. Die 2,5 miljoen euro kan daarvoor worden opengesteld.

De heer **Wiegant** (SP) is blij met de algehele toon van de begroting: niet bezuinigen maar investeren en de kosten niet bij de minst-vermogende Utrechters te leggen. De invulling zou de SP natuurlijk een beetje anders doen. Dat komt de komende dagen nog wel aan de orde.

De heer **Van Deún** (PVV) beperkt zich tot een aantal algemene punten en politieke keuzes die de PVV zou maken. Bij de Voorjaarsnota zijn de kaders aangegeven. Er werden meer dan 100 moties en amendementen ingediend en slechts 1 motie van de oppositie is aangenomen. De grote politieke verschillen worden in deze raad nauwelijks besproken. Deze begroting is een helder voorbeeld van de agenda van deze coalitie. Omdat er in 2022 verkiezingen zijn, zou het een beleidsarme begroting moeten zijn, maar zo is het niet. Het college gaat gewoon door met het wensdenken. Veel wensen komen niet tot uitvoering. Dus ieder jaar weer veel niet-gerealiseerde producten. Er is vorig jaar voor vele miljoenen euro's gerealiseerd dus minder uitgegeven dan begroot en toch worden de belastingen verhoogd terwijl zo veel mensen het financieel moeilijk hebben. De heer Van Deún heeft 557 bladzijden doorgenomen. Dat moet echt korter, algemener en politieker en dan ook graag beter

leesbaar. Hij hoopt dat het college eens wil nadenken over de waarde van deze begroting wanneer er geen enkele motie van de oppositie wordt aangenomen.
Corona heeft uiteraard een grote invloed op de Begroting 2022 en de Jaarrekening 2021. Het weerstandsvermogen onder de 1 te laten zakken is een politieke keuze, een beheersbaar risico, maar wel ongewenst. De raad kan er ook voor kiezen bepaalde projecten niet te laten doorgaan en dat geld te gebruiken voor de extra uitgaven. Investeren in maatschappelijk rendement kost alleen maar geld. Stoppen dus. Wel worden de belastingen voor de inwoners verhoogd. De PVV let op de portemonnee van de Utrechtse inwoners.

De vergadering wordt geschorst.

Wethouder Klein hoopte toen ze in september deze begroting presenteerde dat er meer duidelijkheid zou zijn rond de structurele beslissingen in Den Haag. Dat is echter nog niet het geval. Met deze begroting wil het college Utrecht sneller uit de crisis helpen door te blijven investeren in de stad en door steun te bieden aan ieder die dat nodig heeft. Er is ingeteerd op de buffers en er liggen voorstellen om die buffers weer aan te vullen. Voor de langere termijn zijn er echter nog heel veel onzekerheden – ook door de herijking van het Gemeentefonds. De Raad van Openbaar bestuur heeft daarop gereageerd en ziet allemaal moeilijkheden. Dus die onduidelijkheid voor de langere termijn duurt voort.
Bij de ontwikkeling van de lokale lasten heeft de gemeente verschillende dingen gedaan: buffers ingezet, de risicobereidheid verhoogd, blijvend investeren in de stad, waar nodig blijvend steun bieden. En er is een voorstel om een bijdrage van de inwoners te vragen, de OZB. Bij de herijking van het gemeentefonds wordt ook gekeken hoeveel gebruik een gemeente maakt van haar lokale belastingcapaciteit. Doet een gemeente dat te weinig, dan wordt ze daarvoor gestraft. Voor het vaststellen van belasting is één peilmoment vanwege de efficiency. Ze begrijpt de wens om dat op meerdere momenten te doen. Vaker peilen brengt wel kosten met zich mee, maar die afweging kan de raad natuurlijk maken. De wethouder zegt toe de raad in het eerste kwartaal te informeren over de gevolgen van meerdere peilmomenten.

De heer **Gilissen** (VVD) is blij met die toezegging, maar als het gaat om de lasten voor bewoners en ondernemers substantieel te verhogen, dan mist hij dat de VVD vindt dat het college in alle gevallen goed moet kijken naar de eigen uitgaven en de eigen organisatie.

Wethouder Klein heeft in eerdere jaren Permanent Prioriteren doorgevoerd dus er is heel regelmatig gekeken naar wat er mogelijk was. Er is toen voor gekozen in de Voorjaarsnota zaken niet kapot te bezuinigen. De organisatie is juist in de coronatijd heel hard nodig om dat te doen wat de stad vraagt.

De heer **Gilissen** (VVD) heeft eerder vanuit de oppositie gevraagd om inzicht te krijgen in die besparingsmogelijkheden. Hij zou graag zien dat er in de toekomst allerlei alternatieven liggen, de mogelijke besparingen en ook de effecten daarvan.

Wethouder Klein licht toe dat in grote lijnen wel duidelijk is wat de mogelijkheden zijn: minder uitgeven, meer inkomen genereren als gemeente, in de organisatie snijden. De gemeente heeft veel taken die gewoon moeten gebeuren en pas aan het einde kan ze ook wat eigen keuzes maken. Ze zou ook niet voor nog meer onrust willen zorgen. Nu toezeggen dat het volgend jaar anders gaat, is lastig want het kan zo maar zijn dat er na de verkiezingen een andere samenstelling is. Dus het is niet fair om dat soort zaken nu toe te zeggen.
Verschillende partijen zijn ingegaan op de brief omtrent het naar elkaar toe brengen van realisatie en begroting. In de brief worden aanbevolen maatregelen genoemd. Dit zijn zaken die het college samen met de adviescommissie wil bekijken en uiteraard kan daarover ook met de raad het debat worden gevoerd.
Verschillende fracties informeerden naar de stijging van de bouwkosten, überhaupt de kosten. Om te voorkomen dat er alleen per project naar wordt gekeken, kijkt het college daar breder naar. De wethouder zegt graag een meer uitgebreide analyse van de kosten toe in het eerste kwartaal. Of dit tijdelijk is, dat is maar de vraag. Ze vreest dat deze situatie nog wel lange tijd zal duren.

De heer **Gilessen** (VVD) begrijpt dat er op geen enkel project dat nu loopt, sprake zal zijn van versobering of aanpassingen in het bestek zonder dat eerst te melden aan de raad. De wethouder moet wel weten wat de raad wil en welke prioriteiten de raad stelt.

Wethouder Klein komt naar de raad als er zaken spelen. Soms doen zich bij bijvoorbeeld onderwijs zaken pas later voor, maar er zijn ook dingen die heel acuut zijn. Het is niet zo dat zij pas in het eerste kwartaal hierover iets zal zeggen. De raad heeft kaders gesteld dus het college werkt niet in het luchtledige.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) is blij met deze toezegging. Ze begrijpt wel dat er tijd nodig is om zo'n integraal beeld te verzamelen en dat er tot die tijd ook nog bijsturing nodig is. Ze hoort graag wat preciezer wat voor product de raad dan krijgt in het eerste kwartaal. Zij heeft eigenlijk behoefte aan een soort quickscan van de projecten waarbij grote kostenoverschrijdingen worden verwacht.

Wethouder Klein denkt aan concrete zaken. Ze verwacht dat het in de vorm van een brief naar de raad komt. In de huidige brief worden de thema's aangetikt en in die volgende brief gaat dat een slag dieper. Ze wil het een quickscan noemen.
Dan de vragen over de gastarieven. Voor het komende jaar werkt de gemeente met contracten waardoor die tarieven niet direct invloed hebben op de komende begroting. Indirect gevolg kan zijn dat inwoners hun veel hogere rekeningen niet meer kunnen betalen, is de gemeente in de buurt met Werk & Inkomen. Is daar nieuws te melden, dan komt ze daarmee richting raad.
Gaat het over de renteberekeningen, dan is er sprake van een revolverend fonds bij de duurzaamheidsleningen. Dus met de gevraagde rente wordt dat fonds gevuld. Het is dus niet zo dat de gemeente geld inleent om dat vervolgens weer uit te lenen en er is dan ook geen directe koppeling tussen het percentage dat men betaalt en dat de gemeente vraagt. De gemeente gebruikt het gemiddelde van de hele portefeuille. Dat wordt jaarlijks berekend en dat wordt voor 2022 1,5 procent. Het was 2 procent.
Bij de Voorjaarsnota is de OZB heel duidelijk genoemd. Dat had het college hier nog wel mogen herhalen.
GroenLinks informeerde naar de risico's. Bij de Voorjaarsnota zijn bepaalde risico's heel weloverwogen genomen en dat wordt nu ook bewaarheid. Voor twee jaar is er nu 8 miljoen euro ingeboekt voor 2022 en 2023. Van het weerstandsvermogen wil het college de buffer gebruiken als dat echt nodig is in moeilijke tijden om die daarna weer op te bouwen. Dit lopende jaar gaat daar 4,8 miljoen euro naartoe en 3,2 miljoen euro vanuit de Programmabegroting. Dit is een belangrijk eerste stap maar het staat niet weer gelijk op 1. In de Septembercirculaire stond een aantal plezierige dingen voor de korte termijn, maar de zorgen en onzekerheden voor de langetermijn blijven bestaan. Op Prinsjesdag erkende het demissionaire kabinet dat er op het gebied van jeugd en ook op het gebied van klimaat echt urgentie is. Daar is wel geld vrij gemaakt. Het college heeft voorgesteld dat geld direct te besteden, dus die middelen worden direct doorgezet.
Over de duurzame leges heeft de wethouder in de brief uitgelegd waarom het in heel veel gevallen echt ingewikkeld is om onderscheid te maken op basis van duurzaamheid. Dat heeft te maken met het gelijkheidsbeginsel. Ze heeft nu geen voorstellen in voorbereiding om dat te veranderen. Subsidies zijn vaak een betere manier om toch die gedragsbeïnvloeding te sturen.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) weet dan als raad wat ze eventueel kan doen. Het gelijkheidsbeginsel is wel een heel financieel argument. Maatregelen om te verduurzamen zijn gelijk beschikbaar. Ze begrijpt niet dat het college geen prikkel mag geven om te verduurzamen. Dat kost in het begin geld en dan is het ook logisch dat men daarvoor enigszins wordt gecompenseerd in de leges.

Wethouder Klein licht toe dat er niet van alles in die tariefdifferentiatie mag gebeuren. Voor gedragsbeïnvloeding zijn er andere instrumenten dan de leges die zich daarvoor gemakkelijker lenen. Verschillende partijen vroegen om een tegemoetkoming voor de ondernemers voor de OZB. De BGU verstuurt in het eerste kwartaal de OZB-aanslag. Vanaf 1 april kan de aanvraag voor de tegemoetkoming worden aangevraagd. Dat blijft de gemeente goed monitoren. Verder is het aan de wethouder EZ om hierop te reageren. De wethouder zal ervoor zorgen dat de wethouder morgen over de vragen beschikt die hier nu zijn gesteld.
In de begroting worden stap voor stap verbeteringen doorgevoerd. Ze is blij dat dat wordt herkend. Toch lukt niet alles helemaal tegelijk. Ze is benieuwd naar de aanbevelingen straks vanuit de adviescommissie. Gaat het om politieke keuzes die helderder moeten, dan kan ze zich de vraag voorstellen of dat nu of met een volgende raad moet worden besproken. Gewoon praktische zaken kunnen natuurlijk gewoon worden besloten. Ze begrijpt heel goed dat het belangrijk is helder toe te

lichten wat het betekent. Bijvoorbeeld over de vraag of de gemeente kan voldoen aan haar verplichtingen. Met de huidige rentestanden is dat geen probleem en kan de gemeente aan de aflossingsverplichting voldoen. Die 100 procent is geen glasharde grens maar het is wel een belangrijk streven in Utrecht. De VNG stelt dat ook niet glashard juist omdat het belangrijk is om er in de context naar te blijven kijken. De VNG zegt wel, een nettoschuldquote van meer dan 100 procent vereist dat waakzaamheid is geboden. Boven de 130 procent moet een gemeente echt overgaan tot schuldreductie. De wethouder zegt graag toe in de toelichting op de begroting wat meer van deze informatie te voegen zodat ook opvolgers dit goed kunnen duiden.
Over de paragraaf Grondbeleid verduidelijkt de wethouder dat het college alles rapporteert wat uit het besluit Begroten en Verantwoorden wordt gevraagd in het meerjarenprogramma Ruimte. Moet dat ook hier, dan wordt het knippen en plakken. Dus die informatie is wel beschikbaar. Bij het verbeteren van informatie in paragrafen legt de wethouder liever de prioriteit bij de informatie die door bijvoorbeeld verbonden partijen wordt beschreven en het weerstandsvermogen dan hier nog weer zaken toe te voegen die eigenlijk al wel bekend zijn. Van het verzoek om de begroting politieker te maken heeft de wethouder goede notie genomen.
De BUIGgelden, 14 miljoen euro. Voor de jeugd is de urgentie groot en daarom worden de middelen daar direct ingezet. Het blijft belangrijk meevallers niet alvast te besteden en eventuele tegenvallers worden pas bij de Voorjaarsnota ontdekt. Om die reden is dat integrale afweegmoment er en daarop wil de wethouder niet vooruitlopen. De onderuitputting bij de TONK is niet meer dan een verwachting. Mensen kunnen dat nog gewoon aanvragen; het jaar is nog niet voorbij.

De heer **Van der Zweth (**PvdA) gaf die onderuitputting bij de TONK als voorbeeld en of de gemeente daar niet een sturingsmoment in zou willen hebben. Hij kent het argument voor een integraal afwegingsmoment. De BUIG is wel iets anders. Dat is een uitspraak van een rechter waarop de gemeente al heel lang wacht en waarop de gemeente ook rekende. Hij zou het echt zonde vinden die middelen nog 8 maanden te laten liggen.

Wethouder Klein beaamt dat de gemeente vond dat deze middelen de gemeente toekwamen. Het was echter zeker geen zekerheid en daarom ziet het college dit als een incidentele meevaller. Daarmee vallen ze automatisch in het afgesproken regiem: bewaren totdat ook de tegenvallers goed in beeld zijn. Daar zou ze niet van willen afwijken.
De baten van de grondexploitatie worden nu structureel geraamd in de begroting en ook de eventuele winsten die daar worden verwacht. Die worden meerjarig begroot en ook ingezet. Daar is de gemeente niet extra prudent; daar zou de accountant dan ook wel wat van hebben gezegd. Terugkijkend zijn er niet altijd winsten geweest maar ook verliezen. Bij de Voorjaarsnota wordt daaromtrent een goede afweging gemaakt.
Gaat het om de nota Waava, dan zegt de wethouder toe haar uiterste best te doen die in januari toe te sturen. Eerder gaat niet lukken. Dan is het aan de raad om te bezien wanneer behandeling aan de orde is want aanlevertermijnen spelen daarbij een rol.
Gevraagd is naar aanbesteden in het sociaal domein. Het college heeft het onderzoek waarom per motie is gevraagd, uitgevoerd. Het werkt nu aan de rapportage en aan het afwegingskader. Aanbesteden is niet de standaard maar het is evenmin uitgesloten. Dat zit in dat afwegingskader. Er is zeker geen sprake van een automatisme.
D66 vroeg net als enkele andere fracties om een analyse van de begroting en de realisatie en wilde daarover graag het debat voeren. Prima. Gevraagd is om een evaluatie van de steunpakketten en met name pakket 4. Daar kijkt het college telkens heel goed of het juiste wordt gedaan. Het lijkt inmiddels wel een logisch moment daarvoor. Daarover wil de wethouder eerst ruggespraak houden. Ze zorgt dat er de komende twee dagen een reactie vanuit het college komt. Voorts informeerde D66 naar de leefvormneutrale heffingen waaronder de afvalstoffenheffing. Bekend is hoe dat in andere steden gaat. Daarbij is het van belang om de effecten ook in de gaten te houden. Een aanslag sturen betekent niet automatisch dat die wordt betaald. Komen mensen voor kwijtschelding in aanmerking, dan kan de gemeente het bedrag dus niet innen. Om dat in te schatten kijkt de gemeente in het eerste kwartaal naar de grootte van een huishouden en de inkomenssituatie en dan kan worden berekend wat dat zou betekenen voor nieuwere, leefvormneutrale heffingen. De wethouder zegt toe in het eerste kwartaal per brief terug te komen op de effecten en de kwijtschelding en de mogelijke effecten daarvan op het innen van bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing.
De begroting blijven verbeteren en niet verslappen, daar is de wethouder het zeer mee eens.

In de richting van het CDA geeft de wethouder aan dat er nog heel veel onzekerheid is, ook bij de TONK. De economische opleving op sommige vlakken zorgt voor schaarste, maar die opleving is er zeker niet over de gehele linie.
Bij de schuldquote staat dat in de praktijk altijd blijkt dat het percentage lager is dan aanvankelijk ingeschat. Dat is niet waarop het college beleid voert en dat is ook niet de bedoeling. In de brief van vandaag over begroting en realisatie die dichter bij elkaar gebracht moeten worden, wordt dat realistischer. Daaraan blijft het college werken.

De heer **Van Steeg** (CDA) vindt de opmerking in de begroting op z'n zachtst gezegd erg ongelukkig en die zou hij graag willen schrappen. Dat suggereert immers dat het een beleidskeuze is en dat is toch echt niet het geval. Hij begrijpt die onderbesteding bij de TONK wel, maar bij de Voorjaarsnota was dit ook al onderwerp van gesprek. Die onderbesteding loopt op. De ruimte wordt wel heel groot. De gevolgen liggen op het terrein van de armoedebestrijding. Hij is benieuwd of de wethouder daar nog andere mogelijkheden ziet.

Wethouder Klein legt uit dat die coronareserve speciaal is ingericht om goed en snel te kunnen reageren. Juist vanwege die onzekerheid wil ze die nu niet anders inrichten. Het college blijft dat goed monitoren. De conclusie dat allerlei zaken niet meer nodig zijn, kan ze nu echt nog niet trekken. Ze gaat ervanuit dat er nu geen reden is dat ergens anders naartoe te brengen. Er zijn juist heldere afspraken gemaakt over die coronareservering en over hoe dat over de pakketten is verdeeld. Is er reden om daarin te verschuiven, dan komt dat hier in de raad terug. Daarvoor is nu geen aanleiding. De vraag over de egalisatiereserve is er eentje voor de portefeuillehouder Personeel & Organisatie; die kan daarover alles vertellen en is daarvoor ook verantwoordelijk.
De ChristenUnie stelde de geplande investeringen aan de orde. Dat wat is ingezet, wil het college ook echt uitvoeren. Eigenaarschap en samenwerking zijn onderdelen van de moderne manier waarop mensen met elkaar werken. Had vroeger ieder zijn eigen specialisme en had men elkaar bijna niet nodig om goed werk te leveren, die situatie is vandaag de dag heel anders. Zaken worden veel integraler aangepakt en het college doet zijn uiterste best dat op een goede manier te doen.

Mevrouw **Streefland** (ChristenUnie) ziet soms in concrete situaties dat het soms vastzit op de financiën bijvoorbeeld wanneer een andere afdeling iets moet oppakken maar daarvoor dan niet het budget heeft. En dat stokt het. Een wethouder Financiën kan dan zeggen dat dat niet de bottleneck mag zijn en die kan dan een oplossing aandragen.

Wethouder Klein begrijpt dat het college in de loop van het jaar met de door de raad vastgestelde begroting over het uitgeven van het geld dan toch aanpassingen moet doorvoeren. Dat is wel ingewikkeld. De vraag gaat eigenlijk over ontschotten. Dat vergt flexibelere budgetten en dat is iets waarover voor de toekomst goed moet worden nagedacht. En dat vraagt ook dat een raad meer ruimte geeft om dat ergens in de organisatie op te lossen. Zijn zaken te voorzien, dan is het een kwestie van ze in het juiste programma te plaatsen. Dat maakt maatwerk mogelijk. Tussen programma's zaken wijzigen is een raadsbevoegdheid.
Aandacht is gevraagd voor de opvang van dak- en thuislozen en ongedocumenteerden waar mogelijk binnen het coronapakket. De wethouder verzoekt de ChristenUnie deze vraag aan collega-wethouder Van Ooijen voor te leggen.
Richting de Partij voor de Dieren geeft de wethouder aan dat er vanuit het kabinet geld vrijgemaakt is voor corresponderende kosten binnen klimaat en biodiversiteit. Wat de wethouder in de Voorjaarsnota gaat voorstellen, kan ze nu nog niet aangeven. De vragen over de belasting specifiek voor evenementen en standplaatsen en havengelden vallen niet onder de portefeuillehouder Financiën.

De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) licht toe dat zijn vraag niet zo zeer betrekking had op wat er in de Voorjaarsnota komt te staan, maar juist vanwege de buiggelden – waarvoor later pas een afweging wordt gemaakt – kan alvast op klimaat en biodiversiteit worden voorgesorteerd.

Wethouder **Klein** kan nu niet een prioriteitenlijstje maken want nu kan ze niet overzien wat er dan aan andere zaken nodig is. De vraag over flexibiliteit in de budgetten vindt ze echt een serieuze vraag. De kippen in het Julianapark, dat was alleen een voorbeeld maar het is wel degelijk zo dat het college soms later in een jaar ergens ruimte ziet ontstaan. Het college neemt het absoluut serieus als er iets vanuit de raad wordt vastgesteld. Dient zich later toch een gelegenheid aan om

zaken mogelijk te maken, dan doet het college dat ook. Ze kijkt graag een keer samen hoe dat anders kan worden geregeld.

De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) kwam in dit geval met een dekking die niet werd geaccepteerd en dus werd de motie terzijde gelegd. Het was fijn geweest als het college toen had aangegeven hieraan wel te willen werken. Dat weet de Partij voor de Dieren dat het ook wordt opgelost.

Wethouder Klein kan toezeggingen doen als er ruimte is in het programma maar als die mogelijkheid er op dat moment niet ligt, kan ze een motie niet positief preadviseren. Ze heeft goed gehoord wat de Partij voor de Dieren hierover zegt.
De vraag over de mkb-ondernemers wordt morgen beantwoord door collega-wethouder Verschuure morgen. De wethouder zorgt ervoor dat hij de inbreng dan al wel heeft.
De vraag over de gratis paspoorten en/of ID-kaarten kan ze niet honoreren. Daar hoort een dekking bij. Ze kan de vraag wel doorgeven aan de burgemeester, de portefeuillehouder Burgerzaken.
Bij de afvalstoffenheffing is het belangrijk te kijken hoe het loopt met eventuele kwijtschelding. Kinderen niet meetellen is geen keuze voor de gemeente, maar een verplichting. Het college heeft nu geen voorstellen gedaan voor verhoging van de parkeerbelasting. De precariobelasting krijgt wel een inflatiecorrectie. Dat gebeurt altijd en dat is ook een manier om die belasting bij de tijd te houden.
Student&Starter heeft een kansenbegroting in het verschiet gesteld. Daar kijkt ze met oprechte interesse naar uit en dat geldt ook voor de aangekondigde tegenbegrotingen.
Over het weerstandsvermogen is al vaker gedebatteerd, maar het gaat vooral om de vraag hoe de gemeente ervoor zorgt dat ze in zwaar weer buffers heeft om te kunnen doen wat nodig is en wanneer ze wat meer risico kan nemen. De wethouder vindt het verstandig ervoor te zorgen dat het weerstandsvermogen weer op 1 komt. Daar wordt nu weer naartoe gewerkt. Ze wil daar niet meer de grenzen opzoeken maar ze wil juist prudent zijn.
Burgerzaken is aan de slag met de inschrijving van studenten. Het aanbod om daar eventueel samen in op te trekken in de campagne is plezierig. Vereende krachten kunnen wonderen verrichten.
De vraag over jeugdzorg ging specifiek over studenten die in andere gemeenten wonen en dan is het fair dat die gemeenten de rekening betalen. Collega-wethouder Eerenberg kan daarover ongetwijfeld meer aangeven.
Tot slot de levendige stad. Het is inderdaad een feit dat het meer kost wanneer een bedrijf open gaat dan wanneer het een hele tijd dicht is. De gemeente eist zeker niet van mensen dat ze open gaan maar ze is wel blij wanneer dat wel gebeurt, juist om te kijken hoe je ervoor zorgt dat er nog dingen mogelijk zijn. Vanuit pakket 1, essentiële voorzieningen, wordt daartoe de mogelijkheid geboden en dat blijft voorlopig nog zo.
Dank aan de SP en PVV; daar heeft de wethouder geen vragen gehoord.

tweede termijn

De heer **Gilissen** (VVD) bedankt de wethouder voor de compacte en volledige beantwoording en dank ook aan de medewerkers die daarbij hebben geholpen. Hij is erkentelijk voor de toezeggingen. Wel is hij benieuwd of het helpt als de raad zich nu uitspreekt over de wenselijkheid van de peilmomenten.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) is blij met de beantwoording. Ze verwacht samen met de Partij voor de Dieren te werken aan oproepen op het gebied van het vergroenen van de leges. Ze denkt nog even na over de vraag of het goed is om enkele oproepen voor het verbeteren van de begroting zelf vast te leggen in een motie om dat niet te vergeten.

De heer **Bakker** (D66) hoopt morgen de antwoorden te krijgen over de OZB/subsidieregeling. Over de kwestie om die leesbaarheid van de begroting te verbeteren wil hij ook nog even nadenken.

Mevrouw **Streefland** (ChristenUnie) wil nog even goed nadenken over de financiën die soms knellen in de samenwerking en wat dat betekent over de wijze van begroten in de toekomst. De vraag over de dak- en thuislozen stelt ze aan de andere wethouder.

Wethouder Klein heeft over dat peilmoment toegezegd in kaart te brengen hoeveel dat dan zou kosten en wat de ingeschatte verplaatsing is. Het gaat dus meer om het aanleveren van informatie en daarna kan de raad een keuze maken.

De heer **Gilissen** (VVD) zou met een motie kunnen vastleggen dat er serieuze steun uit de raad is om hiervan werk te maken. Dat kan de wethouder dan als extra aanmoediging zien.

Wethouder Klein neemt haar eigen toezeggingen serieus maar dat betekent niet dat er geen moties mogen komen.

De heer **Gilissen** (VVD) agendeert dan graag die nota Waava voor de adviescommissie Financiën van 20 januari en de aansluitende commissie VWF.

Wethouder Klein doet haar uiterste best om die nota Waava in januari te sturen.

De **voorzitter** stelt vast dat hiermee de Programmabegroting voldoende is besproken voor vandaag. Morgen gaan de begrotingsbehandeling verder om 14.00 uur met de commissie VWF. Hij wenst iedereen nog een fijne avond en sluit de vergadering.

LIJST VAN TOEZEGGINGEN

Wethouder Klein
zegt de raad toe:

1. Om de raad in Q1 2022 te informeren middels een brief over de gevolgen van meerdere peilmomenten gedurende het jaar voor de gemeentelijke belastingen en wat de (extra) kosten hiervan zijn;
2. Om de raad in Q1 2022 middels een brief te informeren met een aanvullende analyse omtrent de stijgende (bouw)kosten, met daarin een scan van de lopende bouwprojecten, om inzicht te geven in de te verwachten bouwkostenstijgingen en mogelijke beheersmaatregelen. Dit in navolging op de eerdere brief van vandaag inzake de ontwikkeling (bouw)kosten. Uiteraard zal de raad bij grote wijzigingen eerder worden geïnformeerd;
3. Om in de volgende begroting (Q4 2022) meer informatie over de duiding van de schuldquote op te nemen zodat dit meer duidelijkheid geeft aan de lezer.
4. De wethouder zegt toe zich te blijven inzetten voor de leesbaarheid van de begroting (Q4 2022) en de wensen van de raad hierin mee te nemen.
5. De wethouder zegt toe uiterlijk in januari 2022 de al eerder toegezegde nota WAAVA toe te sturen naar de raad.
6. De raad in Q1 2022 een brief toe te sturen om inzicht te krijgen in de verwachtte effecten en kwijtschelding bij de eventuele invoering van nieuwe tariefklassen in aanvulling op de eerder verschenen brief hierover (motie eerlijkere woonlasten).